

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Forsvarsdepartementet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomhet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note

B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering, 31.12.2015

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling *	Regnskap 2015	Merutgift (-) og mindretgift
0021	Statsrådet (belastningsfullmakt)	01	Driftsutgifter	B	700 000	636 898	63 102
0164	Fred, forsoning og demokrati (belastningsfullmakt)	70	Fred, forsoning og demokratitiltak	B	600 000	462 774	137 226
0164	Fred, forsoning og demokrati (belastningsfullmakt)	71	ODA-godkjente land på Balkan	B	6 000 000	3 939 493	2 060 507
0164	Fred, forsoning og demokrati (belastningsfullmakt)	72	Utvikling og nedrusting	B	600 000	400 340	199 660
0164	Fred, forsoning og demokrati (belastningsfullmakt)	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land	B	3 328 133	2 638 112	690 021
0471	Statens erstatningsansvar (belastningsfullmakt iht. Rundskriv G 03/2006)	71	Erstatningsansvar m.m	B	0	2 731 340	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (R-116 av 12.03.2015)	01	Driftsutgifter	B	0	30 110 136	
1700	Forsvarsdepartementet	01	Driftsutgifter	A,B	449 134 000	436 065 595	13 068 405
1700	Forsvarsdepartementet	73	Forskning og utvikling	A,B	36 007 000	33 089 145	2 917 855
1710	Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg	47	Nybygg og nyanlegg	A,B	1 725 000	500 176	1 224 824
1716	Forsvarets forskningsinstitutt	51	Tilskudd til Forsvarets forskningsi	A,B	184 754 000	185 950 000	-1 196 000
1719	Fellersutgifter og tilskudd til foretak under FD	01	Driftsutgifter	A,B	299 594 000	112 637 133	186 956 867
1719	Fellersutgifter og tilskudd til foretak under FD	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	224 944 000	1 788 574	223 155 426
1719	Fellersutgifter og tilskudd til foretak under FD	43	Til disposisjon for Forsvarsdepart	A,B	5 644 000	3 268 144	2 375 856
1719	Fellersutgifter og tilskudd til foretak under FD	71	Overføringer til andre	A,B	61 984 000	56 887 599	5 096 401
1719	Fellersutgifter og tilskudd til foretak under FD	78	Norges tilskudd til NATO og int	A,B	260 000 000	259 133 665	866 335
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	01	Driftsutgifter	A,B	1 615 000	2 238 503	-623 503
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	44	Fellesfinansierte investeringer, na	A,B	150 000	81 699	68 301
1760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg	45	Større utstyrsanskaffelser og vedli	A,B	407 761 000	445 062 746	-37 301 746
1761	Nye kampfly med baseløsning	01	Driftsutgifter	A,B	11 028 000	11 006 863	21 137
1792	Norske styrker i utlandet	01	Driftsutgifter	A,B	9 561 000	8 000 000	1 561 000
1795	Kulturelle og almennytt formål	72	Overføringer til andre	A,B	2 492 000	2 492 000	0
<i>Sum utgiftsført</i>					1 967 621 133	1 599 120 935	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2015	Merinntekt og mindreinntekt (-)	
4700	Inntekter FD	01	Driftsinntekter FD	A,B	60 185 000	47 157 281	-13 027 719
4719	Fellesinntekt under FD	01	Driftsinntekter kap 1719/01	A,B	4 028 000	4 756 963	728 963
4760	Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (FDs andel)	45	Større nyanskaffelser	A,B	8 905 000	17 260 243	8 355 243
5700	Arbeidsg avg til folketrygd	72	Arbeidsgiveravgift	A,B	73 118 000	39 196 410	
<i>Sum inntektsført</i>					146 236 000	108 370 897	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					1 490 750 038		
Kapitalkontoer							
60081301	Inntekter NB				149 872 192		
60081302	Utgifter NB				-1 634 881 777		
717001	Endringer i mellomværende med statskassen				-5 740 453		
<i>Sum rapportert</i>					0		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst			2015	2014	Endring	
627017	Innskutt egenkapital*			353 000 000	353 000 000	0	
717001	Mellomværende med statskassen			-11 015 862	-5 275 409	-5 740 453	

* Innskutt egenkapital i forbindelse med omdanning av Luftforsvarets hovedverksted Kjeller (LHK) til statsforetak (AIM), jf. Prop. 3 S (2011-2012), jf. Innst. 60 S (2011-2012) og Meld. St. 3 (2011-2012) Statsregnskapen 2011.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra 2014	Årets tildelinger**	Samlet tildeling
0021/01 - belastningsfullmakt		700 000	700 000
0164/70 - belastningsfullmakt		600 000	600 000
0164/71 - belastningsfullmakt		6 000 000	6 000 000
0164/72- belastningsfullmakt		600 000	600 000
0164/73 - belastningsfullmakt		3 328 133	3 328 133
0471/71 - belastningsfullmakt iht. Rundskriv G 03/2006	Ingen beløpsgrense		
1633/01 - belastningsfullmakt iht. R-116 av 12.03.2015	Ingen beløpsgrense		
Kap. 1700, post 01	1 478 000	447 656 000	449 134 000
Kap. 1700, post 73	5 028 000	30 979 000	36 007 000
Kap. 1710, post 47		1 725 000	1 725 000
Kap. 1716, post 51		184 754 000	184 754 000
Kap. 1719, post 01	8 299 000	291 295 000	299 594 000
Kap. 1719, post 21	18 344 000	206 600 000	224 944 000
Kap. 1719, post 43	5 644 000	0	5 644 000
Kap. 1719, post 71	4 339 000	57 645 000	61 984 000
Kap. 1719, post 78	0	260 000 000	260 000 000
Kap. 1760, post 01*	0	1 615 000	1 615 000
Kap. 1760, post 44*	0	150 000	150 000
Kap. 1760, post 45*	12 031 000	395 730 000	407 761 000
Kap. 1761, post 01*		11 028 000	11 028 000
Kap. 1792, post 01*		9 561 000	9 561 000
kap. 1795, post 72		2 492 000	2 492 000
			0

* Midler tildeles flere etater på disse postene, herunder Forsvaret. Oversikten viser FDs andel av posten.

** Tildelingen er i henhold til skriv fra departementsråden i FD av 15. desember 2015.

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Sikkerord	Menugift(-)/ mindre utgift	Ulygfisfort av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Ulygfisfort iht. motatte belastningsfullmakter(-)	Menugift(-) mindregift etter avgitte belastnings- fullmakter	Menugift(-) mindregift iht. motatte belastnings- fullmakter	Meritmutter / mindremutter(-) iht. meritmutterfullmakt	Omslipoverføring fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0021/01				636 898		63 102						
0164/70				462 774		137 226					22 383 000	40 686
0164/71				3 939 493		2 060 507					65 153 000	2 917 855
0164/72				400 340		199 660						
0164/73				2 638 112		-409 979						
0437/71				2 731 340								
1633/01				30 110 136								
1700/01				0								
1700/73	Kan overføres	13 068 405					13 027 719					
FIDs andel kap. 1710/47**	Kan overføres	2 917 855										
1716/51	Kan overføres	1 224 824										
1719/01		-1 196 000										
1719/21	Overslagsbevilgning	186 956 867	178 192 420		8 764 447						14 564 750	11 599 410
1719/43	Kan overføres	2 375 856	203 252 194		19 903 232		2 834 963				Løstveit	19 903 233
1719/71	Kan overføres	5 096 401									2 627 000	2 375 856
1719/78	Kan overføres	866 335									126 870 000	5 096 401
FIDs andel kap 1760/01**	Kan overføres	-623 503									533 400 000	866 335
FIDs andel kap 1760/44**	Kan overføres	68 301										
FIDs andel kap 1760/45**	Kan overføres	-37 301 746										
FIDs andel kap 1761/01**	Kan overføres	21 137										
1795/72		0										
		0										

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med sikkerordet "kan overføres". Se tillegg rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av utbrakte bevilgninger.

Belastningsfullmakter:

Forklaring av samtlige motatte belastningsfullmakter er innefor fullmaktens beløpsgrense med unntak av kap 0164, post 73. Mindreforbruk kan ikke overføres til 2016. Forbruk av avgitte belastningsfullmakter er innefor fullmaktens grense angitt til andre etater. Mindreforbruk vil bli søkt overført til 2016.

Meritmutterfullmakter

Iht. Forsvarsdepartementets generelle meritmutterfullmakt, jf. Innst. 7 S (2014-2015) til Prop. 1 S (2014-2015), kan alle meritmutter benyttes til å overskride enhver utgiftsbevilgning. Meritmutter fra kap. 4760 benyttes til dette formål for kap. 1716, post 51.

Delte kapitler**

Flere kapitler på forsvarsbudsjettet er delt mellom de ulike etatene i forsvarssektoren. Oversikten viser FIDs andel på disse kapitlene. I forbindelse med beregning av mulig overføring til 2016 er det det totale resultatet på posten som er avgjørende. Mulig overføring til 2016 vises av den grunn ikke.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2015

	Note	2015	2014
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	
Salgs- og leieinntekter	1	651 500	640 500
Andre inntekter	1	68 522 987	68 468 229
<i>Sum inntekter fra drift</i>		69 174 487	69 108 729
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	330 467 516	312 987 127
Andre utbetalinger til drift	3	286 336 755	278 717 103
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		616 804 272	591 704 230
Netto rapporterte driftsutgifter		547 629 785	522 595 501
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	126	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		126	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	348 275 733	492 745 737
Utbetaling til kjøp av aksjer		0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	46 680	67 637
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		348 322 413	492 813 374
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		348 322 287	492 813 374
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		0	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	603 884 241	532 279 564
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		603 884 241	532 279 564
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)			
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		39 196 410	37 309 608
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		30 110 136	0
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-9 086 274	-37 309 608
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		1 490 750 038	1 510 378 831
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2015	2014
Fordringer		-945 268	3 909 400
Lån til ansatte		3 144 285	3 823 345
Kasse		7 047	4 051
Skyldig skattetrekk		-13 221 926	-13 012 205
Skyldige offentlige avgifter			
Annen gjeld			
Sum mellomværende med statskassen	8	-11 015 862	-5 275 409

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyrer	0	0
<i>Sum innbetalinger fra gebyrer</i>	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd/overføring	0	0
<i>Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Leieinntekter - Fanehallen	651 500	640 500
<i>Sum salgs- og leieinnbetalinger</i>	651 500	640 500
<i>Andre innbetalinger</i>		
Viderefakturering av påløpte utgifter	68 522 987	68 468 229
<i>Sum andre innbetalinger</i>	68 522 987	68 468 229
Sum innbetalinger fra drift	69 174 487	69 108 729

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2015	31.12.2014
Lønn	291 527 444	266 872 267
Arbeidsgiveravgift	39 196 410	37 309 608
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-8 388 890	-6 612 523
Andre ytelser	8 132 553	15 417 775
Sum utbetalinger til lønn	330 467 516	312 987 127

* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.

Antall årsverk**:	384	375
-------------------	------------	------------

** Tallene er hentet fra FDs økonomisystem. Statistikken omfatter personell som var tilsatt i departementet pr. 31. 12. 2015 og 31.12.2014 og omfatter både sivile/militære, fast ansatte, vikarer og tilsatte på engasjement. Følgende er ikke inkludert i tallene;

o Arbeidstakere som var i ulike former for 100 % permisjon (f.eks.fødselspermisjon, permisjon med overgang til ny stilling) og på hospitering per 31.desember.

o Stillinger i utlandet

Politisk ledelse

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2015	31.12.2014
Forskning og utvikling*	0	67 353 655
Kostnader lokale	82 749 231	58 130 596
Kontorutgifter	17 182 999	21 156 629
Reiser og diett	21 248 422	21 133 892
Representasjon	4 057 754	7 131 022
Kurs, seminarer og konferanser	3 797 299	4 277 373
IKT og telefonkostnader*	63 959 257	22 330 801
Transportmidler	1 310 154	4 734 122
Kjøp av fremmede tjenester	58 440 259	58 315 784
Kjøp av tjenester til organisasjonsutvikling, rekruttering mv.*	29 799 602	13 585 462
Erstatninger	3 791 780	473 039
Øvrige driftsutgifter		94 728
Sum andre utbetalinger til drift	286 336 755	278 717 103

* Ulik rapportering i 2014 og 2015

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Valutagevinst	126	0
Annen finansinntekt		
Sum innbetaling av finansinntekter	126	0

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	46 680	66 429
Valutatap		1 208
Annen finansutgift		
Sum utbetaling av finansutgifter	46 680	67 637

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2015	31.12.2014
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Forskning og utvikling	348 275 733	297 702 517
Øvrig utbetaling til investering*	0	195 043 220
Sum utbetaling til investeringer	348 275 733	492 745 737

* Ulik rapportering i 2014 og 2015

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2015	31.12.2014
Støtte til frivillige organisasjoner	55 919 456	67 378 019
Norges tilskudd til NATOs og internasjonale driftsbudsjetter	258 539 837	281 833 545
Overføringer til Stiftelsen Akershusfestning for kunst og kultur og Nordland Røde Kors Krigsminnemuseu	2 492 000	2 412 000
Internasjonalt materiellsamarbeid*	100 982 948	0
Basisbevilgning til Forsvarets forskningsinstitutt	185 950 000	180 656 000
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	603 884 241	532 279 564

Ulik rapportering i 2014 og 2015

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2015	31.12.2015	Forskjell
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Innskutt egenkapital*	353 000 000	0	353 000 000
<i>Sum</i>	353 000 000	0	353 000 000
Omløpsmidler			
Kundefordringer	323 062	0	323 062
Lån til ansatte	3 144 285	3 144 285	0
Andre fordringer	-945 268	-945 268	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	7 047	7 047	0
<i>Sum</i>	2 529 126	2 206 064	323 062
Langsiktige gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-7 073 736	0	-7 073 736
Skyldig skattetrekk	-13 221 926	-13 221 926	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-2 211	0	-2 211
<i>Sum</i>	-20 297 873	-13 221 926	-7 075 947
Sum	335 231 253	-11 015 862	346 247 115

* Innskutt egenkapital i forbindelse med omdanning av Luftforsvarets hovedverksted Kjeller (LHK) til statsforetak (AIM), jf. Prop. 3 S (2011-2012), jf. Innst. 60 S (2011-2012) og Meld. St. 3 (2011-2012) Statsrekneskapen 2011.